

## I

(Ψηφίσματα, συστάσεις και γνωμοδοτήσεις)

## ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ

## ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

123η ΣΥΝΟΔΟΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕτΠ, 11-12 ΜΑΪΟΥ 2017

**Ψήφισμα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Η Λευκή βίβλος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το μέλλον της Ευρώπης — Προβληματισμοί και σενάρια για την ΕΕ των 27 έως το 2025»**

(2017/C 306/01)

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ (ΕτΠ)

1. λαμβάνει υπό σημείωση τη «Λευκή βίβλο για το μέλλον της Ευρώπης — Προβληματισμοί και σενάρια για την ΕΕ των 27 έως το 2025» της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ως μια από τις σημαντικές συμβολές στον τρέχοντα γύρο συζητήσεων σχετικά με τη μελλοντική ανάπτυξη της Ένωσης, η οποία θα πρέπει να οδηγήσει σε απτά αποτελέσματα ενόψει των Ευρωεκλογών του Ιουνίου του 2019 και πέραν αυτών·
2. καλωσορίζει τη Διακήρυξη της Ρώμης, στην οποία οι υπογράφωντες δηλώνουν ότι θα πρέπει «να συνεργαζόμαστε στο επίπεδο που επιτυγχάνει την ουσιαστική διαφορά, ανεξάρτητα εάν πρόκειται για το ενωσιακό, το εθνικό, το περιφερειακό ή το τοπικό επίπεδο, καθώς και σε ένα πνεύμα εμπιστοσύνης και καλόπιστης συνεργασίας, τόσο μεταξύ των κρατών μελών όσο και ανάμεσα στα κράτη μέλη και τα θεσμικά όργανα της ΕΕ, με γνώμονα την αρχή της επικουρικότητας»·
3. έχει δεσμευτεί υπέρ του άνευ όρων σεβασμού των θεμελιωδών αξιών της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, της ελευθερίας, της δημοκρατίας, της ισότητας, του κράτους δικαίου και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, καθώς και του σεβασμού των στόχων της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένου του στόχου για ολοένα στενότερη ένωση των λαών της Ευρώπης, όπως ορίζεται στις Συνθήκες και στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ·
4. τονίζει ότι ο ηγετικός ρόλος των αποκεντρωμένων εδαφικών οντοτήτων που προβλέπεται από τη Συνθήκη της Λισαβόνας, δεν έχει ακόμα μετουσιωθεί σε μια πραγματική προοπτική της επικουρικότητας και της συμμετοχής στην ευρωπαϊκή νομοθετική διαδικασία. Συνεπώς οι εδαφικές οντότητες συνεχίζουν να αποτελούν σχεδόν πάντοτε τερματικούς σταθμούς των ενωσιακών πολιτικών και όχι πραγματικούς παράγοντες στην κατάρτιση, μεταξύ άλλων και πάνω από όλα νομοθετική, των πολιτικών αυτών·
5. υπενθυμίζει ότι οι πολιτικές και τα θεσμικά όργανα της ΕΕ δεν δημιουργήθηκαν για να αποτελέσουν αυτά καθαυτά αυτοσκοπό, αλλά θα πρέπει να βρίσκονται στην υπηρεσία των πολιτών προκειμένου να επιτύχουν την υλοποίηση των πρωταρχικών στόχων και των αξιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Υπογραμμίζει ότι τα εν λόγω θεσμικά όργανα και αυτές οι πολιτικές βασίζονται στους αναγκαίους συμβιβασμούς, ούτως ώστε να εξισορροπηθούν τα διαφορετικά συμφέροντα και οι διαφορετικές απόψεις και να αντικατοπτριστούν τα αποτελέσματα των δημοκρατικών διαδικασιών. Προς τούτο ελπίζει να μην επικρατούν, στην αναζήτηση της ευρύτερης συναίνεσης μεταξύ των διαφόρων συμφερόντων και απόψεων, περιοριστικοί συμβιβασμοί αλλά να αναζητούνται πολιτικές λύσεις που θα βασίζονται στην κοινή αλληλεγγύη, θεμελιώδη αρχή της ενωμένης Ευρώπης, μεταξύ άλλων προκειμένου να αντιμετωπιστεί ο σημερινός σκεπτικισμός και να ανακτηθεί έτσι η εμπιστοσύνη των πολιτών στο ευρωπαϊκό εγχείρημα·
6. ως η πολιτική συνέλευση των τοπικών και περιφερειακών αντιπροσώπων, πιστεύει ότι είναι σημαντικό οι αποφάσεις να λαμβάνονται όσο το δυνατόν πιο κοντά στους πολίτες και στη βάση της κοινής κυριαρχίας σε επίπεδο ΕΕ, ούτως ώστε να βελτιωθεί η ικανότητα κάθε πολίτη της ΕΕ να διαμορφώνει το πεπρωμένο του/της·

7. υπογραμμίζει ότι η οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή εντός της ΕΕ είναι καθοριστικής σημασίας και τονίζει ότι η αποτελεσματική και ισόρροπη οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη είναι ζωτική για τη μείωση των ανισοτήτων μεταξύ των περιφερειών της ΕΕ. Υπό αυτό το πρίσμα, η πολιτική συνοχής συνιστά την πολιτική που εξασφαλίζει με τον αμεσότερο πλέον τρόπο στις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές τη δυνατότητα να συμμετέχουν στη διαδικασία ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, να οικοδομήσουν την αλληλεγγύη και να αναδείξουν τα οφέλη του καθεστώτος κράτους μέλους της ΕΕ σε τοπικό και σε περιφερειακό επίπεδο. Η πολιτική συνοχής αποτελεί μια καθοριστικής σημασίας πολιτική της ΕΕ, η οποία χαρακτηρίζεται από ιδιαίτερη ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία. Ως εκ τούτου, η ΕΤΠ απορρίπτει κατηγορηματικά κάθε σενάριο για το μέλλον της ΕΕ, το οποίο θα περιόριζε την πολιτική συνοχής ή θα την καταργούσε συνολικά και εκφράζει τη θλίψη της για το γεγονός ότι σε ένα επίσημο έγγραφο της Επιτροπής θα μπορούσε μάλιστα να εξεταστεί μια τέτοια προσέγγιση·

8. κατανοεί ότι τα σενάρια που παρουσιάζονται στη λευκή βίβλο αποτελούν μια έκκληση αφύπνισης με την οποία αναδεικνύονται οι κίνδυνοι και οι ευκαιρίες για την ΕΕ και, ταυτοχρόνως, μια προειδοποίηση ότι κανένα τμήμα του λεγόμενου «κεκτημένου» δεν μπορεί να θεωρηθεί ως δεδομένο. Υπογραμμίζει ότι η συζήτηση που διεξάγεται σχετικά με την ταχύτητα ή τον βαθμό ολοκλήρωσης της ΕΕ δεν θα πρέπει να αποσπάσει την προσοχή από το γεγονός ότι η πραγματική πρόκληση συνίσταται στο να αποφευχθεί να δημιουργηθεί μια Ευρώπη πολλών κατευθύνσεων. Είναι πεπεισμένη ότι οι δράσεις θα πρέπει να εστιασθούν κυρίως στην αναγκαία ενότητα και τον αναγκαίο σεβασμό για την πολυμορφία και τις τοπικές ιδιαιτερότητες, προκειμένου να εξασφαλιστεί ένα βιώσιμο μέλλον για όλους τους πολίτες της ΕΕ·

9. υπογραμμίζει ότι μια από τις μοναδικές πτυχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι η πολυεπίπεδη δομή διακυβέρνησής της και εκφράζει την απογοήτευσή της για το γεγονός ότι η παράμετρος αυτή δεν αναγνωρίζεται στην υπό εξέταση λευκή βίβλο. Εκφράζει, επίσης, την απογοήτευσή της για το γεγονός ότι η λευκή βίβλος δεν εκθέτει τις εδαφικές επιπτώσεις των διαφόρων σεναρίων που παρουσιάζονται. Προβάλλει το γεγονός ότι, συνολικά, οι πόλεις και οι περιφέρειες απολαύουν μεγαλύτερης εμπιστοσύνης από τους πολίτες. Φρονεί, ως εκ τούτου, ότι οι πολίτες και οι ελπίδες, οι προσδοκίες και οι ανησυχίες τους πρέπει να βρίσκονται στον πυρήνα όλων των πολιτικών δράσεων και υπογραμμίζει ότι οποιεσδήποτε συζητήσεις σχετικά με το μέλλον της Ευρωπαϊκής Ένωσης και οι μεταρρυθμίσεις που θα προκύψουν από αυτές τις συζητήσεις πρέπει να στηριχθούν σε μια προσέγγιση από τη βάση προς την κορυφή, σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης, υπενθυμίζοντας ωστόσο ότι η μέθοδος και το πνεύμα της «κοινοτικής εργασίας» πρέπει να υπερισχύει της «διακυβερνητικής» εργασίας σε κάθε φάση της διαδικασίας λήψης απόφασης στην Ένωση·

10. συμφωνεί με τους πρωταρχικούς τομείς προτεραιότητας που καθορίζονται στη λευκή βίβλο και στη Διακήρυξη της Ρώμης και πιστεύει ακράδαντα ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ως η υπερεθνική θεματοφύλακας των Συνθηκών της ΕΕ και το θεσμικό όργανο στο οποίο έχει ανατεθεί η αποστολή να προάγει το κοινό συμφέρον της Ένωσης, θα πρέπει να υποβάλει λεπτομερείς προτάσεις σχετικά με αυτά τα θέματα. Η ΕΤΠ είναι πρόθυμη να δώσει την πολιτική της απάντηση και να διατυπώσει συστάσεις από μια τοπική και περιφερειακή σκοπιά·

11. προκειμένου να καταστεί δυνατή μια πιο ισχυρή αντιπροσωπευτική και συμμετοχική δημοκρατία στην Ευρώπη, ζητεί να αναθεωρηθεί και να απλουστευτεί η «Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Πολιτών». Υπογραμμίζει την ανάγκη να προβλεφθεί η νομική υποχρέωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής όχι μόνο να εξετάσει, αλλά και να ξεκινήσει μία συζήτηση στη συνέχεια της οποίας θα διεξαχθεί ψηφοφορία στο Συμβούλιο της ΕΕ και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχετικά με μία επιτυχή ΕΠΠ, η οποία συγκεντρώνει 1 εκατομμύριο υπογραφές, ενώ παράλληλα προτείνει την αναζήτηση επιπρόσθετων μέσων διευκόλυνσης για τη συμμετοχή στη διαδικασία λήψης αποφάσεων της ΕΕ <sup>(1)</sup>·

12. αναδεικνύει μια σειρά στοιχείων τα οποία είναι ζωτικής σημασίας για τον προσδιορισμό ενός αξιόπιστου και φιλόδοξου σεναρίου για το μέλλον της Ευρωπαϊκής Ένωσης από τη σκοπιά των περιφερειών και των πόλεων:

12.1 μια ενεργή ευρωπαϊκή ιθαγένεια που ενθαρρύνει τις ανταλλαγές και τη συνεργασία με τους πολίτες αλλά και μεταξύ των πολιτών, με στόχο να προωθηθεί μια ευρωπαϊκή ταυτότητα και ένα αίσθημα οικειότητας του ευρωπαϊκού σχεδίου·

12.2 η εφαρμογή των αρχών της εταιρικής σχέσης, της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης και της επικουρικότητας σε όλους τους τομείς πολιτικής, καθώς και η ενθάρρυνση της συνεργασίας μεταξύ όλων των τομέων της κοινωνίας, προκειμένου να διαμορφωθεί μια περισσότερο δημοκρατική, αποτελεσματική και αναθεωρημένη ΕΕ·

12.3 η ενίσχυση της κοινωνικής διάστασης της ΕΕ και της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης· ελπίζει δε ότι μια νομοθετική πρόταση σχετικά με έναν ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων θα επιτρέψει την εξέταση των εργασιακών δικαιωμάτων και της εργατικής κινητικότητας σε μια εξελισσόμενη αγορά εργασίας, σεβόμενης ταυτόχρονα της αρχής της επικουρικότητας, και ότι αυτή η πρόταση δε θα έχει το χαρακτήρα «ήπιου δικαίου» (soft law) που δεν χρησιμεύει παρά για τη συμπλήρωση της υφιστάμενης νομοθεσίας, αλλά θα πρόκειται για μέτρα ίδιας έντασης με αυτά που υιοθετήθηκαν για την Οικονομική και Νομισματική Ένωση. Οι πολίτες πρέπει να βλέπουν μια κοινωνικότερη ΕΕ, ικανή να λύσει τα προβλήματά τους·

(<sup>1</sup>) Ψήφισμα με θέμα «Βελτίωση της λειτουργίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης: πέρα από τη Συνθήκη της Λισαβόνας» (RESOL-VI/005).

12.4 μια ΕΕ που υποχρεούται σε πλήρη λογοδοσία και πλήρη διαφάνεια, στην οποία οι πολίτες θα μπορούν να αναγνωρίζουν σαφώς ποιος είναι πολιτικά υπεύθυνος και υπόλογος για τις αποφάσεις που λαμβάνονται σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης και στην οποία όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης αναλαμβάνουν το δικό τους μερίδιο ευθύνης για τη λήψη και την εφαρμογή των αποφάσεων·

12.5 μια συνολική, επαρκώς χρηματοδοτούμενη, μακροπρόθεσμη και αξιόπιστη στρατηγική για την επίτευξη και την ενίσχυση των θεμελίων της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής εντός της ΕΕ και την εξασφάλιση ανοδικής κοινωνικής σύγκλισης, με ακρογωνιαίο λίθο την ανθρώπινη ασφάλεια, που θα ενσωματώνει τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης του ΟΗΕ στα δικά της βραχυπρόθεσμα και μεσοπρόθεσμα προγράμματα και υλοποιώντας παρεμβάσεις σύμφωνα με τις παραμέτρους της Ατζέντας 2030·

12.6 η μεγαλύτερη συμμετοχή των περιφερειών στην ευρωπαϊκή διαδικασία λήψης αποφάσεων —στη διαδικασία νομοθετικής κατάρτισης και πολιτικών αποφάσεων, καθώς και σε αυτήν της υλοποίησης και της διάδοσης— αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση για μια θετική και πραγματική ευρωπαϊκή ολοκλήρωση και για την αύξηση της εμπιστοσύνης των Ευρωπαίων πολιτών. Για αυτό το λόγο, στην πρόβλεψη για ένα ανανεωμένο πολιτικό και θεσμικό ευρωπαϊκό πλαίσιο κρίνεται σκόπιμο να διερευνηθεί η δυνατότητα δημιουργίας νομοθετικής συνέλευσης που θα εκπροσωπεί την περιφερειακή και την τοπική αυτοδιοίκηση·

12.7 μια κοινωνική ΕΕ που θα προωθεί την ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών, καθώς και ίσα δικαιώματα και ευκαιρίες για όλους· που θα αγωνίζεται κατά της ανεργίας, των διακρίσεων, του κοινωνικού αποκλεισμού και της φτώχειας· μια ΕΕ στην οποία οι νέοι θα λαμβάνουν την καλύτερη εκπαίδευση και κατάρτιση και θα μπορούν να σπουδάσουν και να βρουν εργασία σε όλη την ήπειρο· μια ΕΕ που θα διατηρεί την πολιτιστική μας κληρονομιά και θα προωθεί την πολιτιστική πολυμορφία·

12.8 μια καινοτόμος, ψηφιακή και επιχειρηματική Ευρώπη με πόλεις και περιφέρειες που λειτουργούν ως καταλύτες και καταλυτικοί παράγοντες για τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και βιώσιμης ανάπτυξης, ιδίως για τους νέους ανθρώπους·

12.9 ένας προϋπολογισμός της ΕΕ ο οποίος βασίζεται σε πραγματικά ιδίους πόρους, επαρκεί για τις φιλοδοξίες της ΕΕ και ενισχύει τον ρόλο των δημόσιων και των ιδιωτικών επενδύσεων, ούτως ώστε να τονωθεί η ανάπτυξη και η απασχόληση των πολιτών της ΕΕ·

12.10 μια βαθύτερη, πιο δίκαιη και χωρίς αποκλεισμούς Ευρωπαϊκή Νομισματική Ένωση, η οποία διαθέτει τα αναγκαία μέσα πολιτικής για την πρόληψη των ασύμμετρων κλυδωνισμών και την προώθηση της κοινωνικής, οικονομικής και εδαφικής συνοχής, συμπεριλαμβανομένης δημοσιονομικής ικανότητας συμπληρωματικής προς τον προϋπολογισμό της ΕΕ·

12.11 ένας πλήρως ολοκληρωμένος χώρος ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, ο οποίος στηρίζεται στα θεμελιώδη δικαιώματα, την πλήρως ελεύθερη κυκλοφορία, στην από κοινού προστασία των εξωτερικών συνόρων, καθώς και μια κοινή πολιτική για τη μετανάστευση και το άσυλο βασισμένη στα ανθρώπινα δικαιώματα, ενώ βασίζεται στις κοινές προσπάθειες ιδίως απέναντι στα τρέχοντα μεταναστευτικά φαινόμενα·

12.12 η εξασφάλιση πλήρους διαφάνειας και δημοκρατικού ελέγχου σε όλα τα επίπεδα λήψης αποφάσεων κατά τη διαμόρφωση δίκαιων και ισορροπημένων διεθνών εμπορικών συμφωνιών·

12.13 μια κοινή εξωτερική και αμυντική πολιτική, καθώς και μια κοινή πολιτική γειτονίας για τη διασφάλιση της παγκόσμιας σταθερότητας και μια δέσμευση για την προβολή των αξιών της ΕΕ. Μια ανοιχτή προσέγγιση απέναντι στην διέγερση, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις και με ταυτόχρονο σεβασμό της ικανότητας ενσωμάτωσης της ΕΕ·

12.14 μια ΕΕ κοντά στους πολίτες της, ικανή να τους πληροφορήσει για τα επιτεύγματα και τις μελλοντικές προκλήσεις της κατά τρόπο σαφή και κατανοητό·

13. δεσμεύεται να ακολουθήσει μια διαδικασία από τη βάση προς την κορυφή σε συνεργασία με τους πολίτες και τους εκλεγμένους εκπροσώπους των περιφερειών, των πόλεων και των κοινοτήτων της ΕΕ, καθώς και με άλλους ενδιαφερόμενους φορείς, έτσι ώστε να εντοπίσει, κατά τους προσεχείς μήνες, τις ανάγκες και τις προσδοκίες τους σε ό,τι αφορά την ΕΕ. Υπογραμμίζει ότι το αποτέλεσμα αυτής της διαδικασίας, σε συνδυασμό με συγκεκριμένες συστάσεις, θα συμπεριληφθεί στη γνωμοδότηση της ΕτΠ με θέμα «Προβληματισμοί για την Ευρώπη: η φωνή των περιφερειακών και των τοπικών αρχών για την ανοικοδόμηση της εμπιστοσύνης στην Ευρωπαϊκή Ένωση»·

14. καλεί, ως εκ τούτου, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο να επαναλάβει τη διαδικασία των κορυφαίων υποψηφίων (η λεγόμενη διαδικασία των «Spitzenkandidaten») στις ευρωπαϊκές εκλογές του 2019, και δηλώνει πρόθυμη να συμβάλει στην ευαισθητοποίηση ως προς τη διαδικασία και τη σημασία της μέσω του δικτύου τοπικών και περιφερειακών πολιτικών της·

15. είναι αποφασισμένη να συμβάλλει σε μια διαφανή και δημοκρατική διαδικασία θεσμικών και πολιτικών μεταρρυθμίσεων, με τους πολίτες της ΕΕ στο επίκεντρό τους και συνεκτιμώντας το ενωσιακό, εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο διακυβέρνησης σε χρόνο που θα επιτρέψει να τεθούν τα αποτελέσματα στην κρίση των πολιτών της Ευρώπης στις ευρωεκλογές του 2019·
16. υπογραμμίζει ότι η τοπική και περιφερειακή αυτοδιοίκηση, όντως το εγγύτερο στους πολίτες επίπεδο και ο κύριος πάροχος δημοσίων υπηρεσιών, πρέπει να έχει πιο εξέχοντα ρόλο στη διαδικασία λήψης αποφάσεων της ΕΕ προκειμένου η τελευταία να συνεχίσει το έργο της σε τομείς αρμοδιότητας των τοπικών και περιφερειακών αρχών. Για αυτόν τον λόγο, ζητεί η νομοθεσία που επηρεάζει την τοπική και περιφερειακή αυτοδιοίκηση να υπόκειται στην συγκατάθεση της ΕτΠ·
17. υπενθυμίζει ότι ορισμένες από τις αλλαγές που οι πολίτες ενδέχεται να θεωρούν προτεραιότητα ίσως απαιτούν την αναθεώρηση των Συνθηκών και εμμένει ότι σε αυτήν την περίπτωση πρέπει να χρησιμοποιηθεί η μέθοδος της Συνέλευσης δυνάμει του άρθρου 48 παράγραφος 3 και η ΕτΠ να έχει πλήρη εκπροσώπηση σε αυτήν τη Συνέλευση·

Βρυξέλλες, 12 Μαΐου 2017.

Ο Πρόεδρος  
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών  
Markku MARKKULA

---